

Aigar Kallas
RMK peadirektor
rmk@rmk.ee

Teie _____ nr _____
Õiguskantsler 17.01.2011 nr 7-6/101633/1007629

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimiseks

Austatud härra Kallas

Teile teadaolevalt esitati mulle avaldus seoses Keila vallas Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi: RMK) Meremõisa telkimisala teele paigaldatud ratsutamist keelava liiklusemärgiga. Avalduse lahendamiseks selgitasin Teie abiga välja liiklusemärgi paigaldamise asjaolud ning uurisin metsatee kasutamist ja sellel liiklemise korraldamist puudutavaid õigusnorme.

Kogutud teabe analüüsi tulemusena teen Teile ettepaneku,

kaaluda veelkordselt Meremõisa telkimisala teele ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldamise proportsionaalsust.

Järgnevalt annan ülevaate avalduse menetluse käigus väljaselgitatud asjaoludest ja seisukohtadest (I) ning seejärel esitan oma arvamuse (II) ning soovituse (III).

I Asjaolud ja menetluse käik

Keila vallas asub ca 40 ha suurune Meremõisa telkimisala (katastriüksusel nr 29501:007:0197), mida läbib mereni ulatuv tee. Meremõisa telkimisala tee (kogupikkusega 2675 m) ühendab mereäärset puhkeala Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna teega (kõrvalmaantee).¹ Meremõisa telkimisala teed kasutatakse Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna teelt mereni jõudmiseks. Meremõisa telkimisala teega piirneval alal on võimalik telkida, ühtlasi asuvad seal lõkkeplatsid. Meremõisa telkimisala ning seda läbivat teed kasutab aastas ca 80 000 inimest peamiselt rekreatsiooni eesmärgil. Meremõisa telkimisala teed on seni kasutanud teiste seas kestvusratsutamisega tegelevad kohalikud inimesed.

2010. a paigaldati Meremõisa telkimisala teele ratsutamist keelav liiklusemärk.

Esitasin Teile ja Keila Vallavalitsusele teabe nõudmise, milles palusin selgitada ratsutamist keelava märgi paigaldamise põhjuseid.

¹ Teeregistris nr 11390, vt <http://teeregister.riik.ee/mnt/index.do?sessionId=C0CFC19E30162124128F159C59F68F80>.

Selgitasite oma 01.11.2010 vastuses minu järelepärimisele järgmist.

Meremõisa telkimisala tee kuulub Eesti Vabariigile ja asub Keskkonnaministeeriumi valitsetavas riigimetsas. Tee on registreeritud riigivara registris nimetusega Meremõisa rannatee (registri nr 06003189).

Meremõisa telkimisala tee on Teie hinnangul metsatee, kuna see tee on vajalik metsa rekreatiivseks kasutamiseks, mis on üks riigimetsa majandamise viise. Telkimisala tee kasutajate (so ca 80 000 külastajat aastas) hulgas on peale ratsa liikuvate isikute ka jalakäijaid ning mootorsõidukitega liiklejaid. Suvehooajal leiab telkimisala iseäranis intensiivset kasutust, sh jalakäijate poolt.

Ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldas teele RMK ning eraldi kirjalikku otsust selleks Te enda sõnul ei vormistanud. Pidasite ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldamist vajalikuks, kuna Teie hinnangul rikuvad ratsutajad tee pinnast kabjajälgedega ning reostavad teed hobuse väljaheidetega. Teie väitel on ratsutajad häirinud ka randa suunduvaid jalakäijaid.

Osundate oma kirjas, et kaalute ratsutamise keelu muutmist tähtaegseks ning peate võimalikuks lubada tee kasutamist ratsutamiseks turismiperioodi välisel ajal, s.o 16. september kuni 14. mai. Samuti juhite tähelepanu, et ratsutajatel on võimalik mere äärde jõuda ka teisi teid pidi, näiteks telkimisala servas asuvat teed kasutades.

Oma kirjas märgite ka seda, et Meremõisa telkimisala teed hooldab RMK.

Keila Vallavalitsus selgitas oma 20.10.2010 vastuses, et vallavalitsuse arvates on tegemist metsateega. Keila Vallavalitsus selgitas ka, et Meremõisa telkimisala tee ei ole avalikult kasutatav tee, kuna puudub asjakohane leping. Vaatamata sellele on Keila Vallavolikogu 27.11.2008 otsusega nr 284/1108 telkimisala tee loetud avalikult kasutatavaks teeks. Keila Vallavalitsus kinnitas, et viidatud otsus vaadatakse üle järgmisel volikogu istungil.

Keila Vallavalitsus ei toeta aastaringselt ratsutamise keelamist Meremõisa telkimisala teel, kuid leiab, et ratsutamiseks mõeldud ala tuleks selgelt määratleda.

II Õiguskantsleri seisukoht

Järgnevalt uurin, millised õigusnormid Meremõisa telkimisala tee kasutamisele ja haldamisele kohalduvad ning kuidas on õigusaktides reguleeritud tee kasutamine ratsutamiseks. Seejärel analüüsin, kas Meremõisa telkimisala teel ratsutamise keelamine võib rikkuda mõnda põhiõigust – eelkõige isiku õigust vabale eneseteostusele ja õigust tegeleda ettevõtlusega.

2.1. Asjassepuutuvad õigusnormid

Esmalt tuleb välja selgitada, millist liiki teega on Meremõisa telkimisala tee näol tegemist, sest isikute ja avalikkuse õigused tee kasutamisel sõltuvad muu hulgas ka tee liigist. Seejärel uurin, kas metsas ratsutamisele on kehtestatud erireegleid.

2.1.1. Meremõisa telkimisala tee liik

Teeseaduse (edaspidi: TeeS) § 2 lg 1 sätestab tee mõiste. Tee on maantee, tänav, metsatee, jalgteed ja jalgrattatee või muu sõidukite või jalakäijate liiklemiseks kasutatav rajatis, mis võib olla riigi või kohaliku omavalitsuse või muu juriidilise isiku või füüsilise isiku omandis.

Riigimaantee,² riigi talitee,³ kohalik tee⁴ ja kohalik talitee⁵ on avalikult kasutatavad teed (TeeS § 4 lg 1). Metsatee on riigi omandisse jäetud maal paiknev valdavalt riigimetsa majandamiseks kasutatav tee (TeeS § 5³ lg 1). Meremõisa telkimisala tee ei ole riigimaantee, kohalik tee ega talitee, kuivõrd telkimisala tee ei vasta nende tee liikide tunnustele.

Meremõisa telkimisala tee läbib riigimetsa ja Teie sõnul on tee vajalik metsa majandamiseks. Metsaseaduse (edaspidi: MS) § 16 järgi on metsa majandamine metsa uuendamine, kasvatamine, kasutamine ja metsakaitse.

Teie esitatud informatsioonist tuleneb, et Meremõisa telkimisala teed kasutatakse sageli just metsas rekreatsiooni eesmärgil viibimiseks, mis on üks metsa majandamise vormidest MS § 16 järgi. Minu hinnangul tuleb Meremõisa telkimisala tee lugeda metsateeks TeeS § 5³ lg 1 tähenduses.⁶

2.1.2. Metsatee kasutamise õigus

Metsateed võib kasutada igäüks juhul, kui riigimetsa majandamist korraldab isik⁷ ei ole metsateed või selle osa sulgenud või metsateel liiklust piiranud (TeeS § 5³ lg 1).

Metsatee kasutamist seoses metsa kasutamisega reguleerib MS § 35 lg 1. MS § 35 lg 1 lubab avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas muu hulgas viibida ning sõita sõidukiga metsamaal paiknevatel teedel ja metsaomaniku loal ka väljaspool teid.

Metsa kasutamist üldiselt reguleerib ka asjaõigusseaduse (edaspidi: AÕS) § 167 lg 1. Viidatud normi järgi on igäühel õigus viibida avalik-õigusliku juriidilise isiku omandis olevas metsas (avalik mets), kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Kuivõrd metsas viibimine tähendab üldjuhul ka

² TeeS § 5 lg 2: riigimaantee, mis kantakse riigimaanteede nimekirja, on:

1) põhimaantee, mis ühendab pealinna teiste suurte linnadega, neid linnu omavahel ning pealinna ja teisi suuri linnu tähtsate sadamate, raudteesõlmede ja piiripunktidega;

2) tugimaantee, mis ühendab linnu omavahel ning linnu põhimaanteedega;

3) kõrvalmaantee, mis ühendab linnu alevite ja alevikega, aleveid ja alevikke omavahel või küladega ning neid kõiki põhi- ja tugimaanteedega;

4) ramp ja ühendustee, mis on liikluse korraldamiseks ja liiklusvoogude kanaliseerimiseks rajatud eri- ja samatasandiliste maanteede ristumisalale;

5) muu majandus- ja kommunikatsiooniministri otsuse alusel riigimaanteede nimekirja kantud tee.

³ TeeS § 8 lg 1: talitee on üle külmunud maa või veekogu rajatav tee, mis on ette nähtud mandri ja saarte või mandri eri kohtade vahel liiklemiseks. Talitee kasutamise aeg on piiratud.

⁴ TeeS § 5¹: kohalik tee on kohalik maantee, tänav, jalgteed ja jalgrattatee, kohalikuks liiklemiseks ettenähtud talitee ja TeeS § 4 lõikes 3 sätestatud korras valla- või linnavalitsuse ja eratee omaniku vahel sõlmitud lepingu alusel avalikuks kasutamiseks määratud eratee. Kohalike teede nimekiri määratakse valla- või linnavolikogu otsusega.

⁵ Vt alamärkust 3 ja 4.

⁶ Kuivõrd Meremõisa telkimisala tee on kvalifitseeritav metsateena, siis ei ole täiendavalt vaja analüüsida, kas teed võiks põhimõtteliselt käsitleda ka kohaliku teena TeeS § 5¹ tähenduses.

⁷ Riigimetsa majandamist ja selle majandamise finantseerimist korraldab riigivara valitseja, kelle valitseda riigimetsa riigivara riigivara seaduse kohaselt on antud. Riigimetsa majandab riigivara valitseja määratud isik või riigiasutus (MS § 43 lg 1). Keskkonnaministeeriumi ja Kaitseministeeriumi valitsetavat riigimetsa majandab ja selle majandamist finantseerib Riigimetsa Majandamise Keskus (MS § 43 lg 2).

seal liikumist, siis hõlmab AÕS § 167 lg 1 nimetatud metsas viibimine õigus ka metsateel viibimise/tee kasutamise õigust.

Seega tuleneb nii TeeS § 5³ lõikest 1, AÕS § 167 lõikest 1 kui ka MS § 35 lõikest 1 igauhele õigus riigile kuuluvas metsas viibida ja kasutada selle käigus metsateed.

2.1.3. Metsatee kasutamise tingimused

Igauhe õigus riigile kuuluvas metsas viibides metsateed kasutada aga ei tähenda, et tee kasutaja poleks allutatud ühelegi piirangule. Liiklusseaduse (edaspidi: LS) § 1 järgi sätestab liiklusseadus liikluse korraldamise Eesti teedel ning liiklusohutuse tagamise alused ja põhinõuded. LS § 4 lg 1 järgi käsitletakse liiklusseaduses tee mõistet, nõudeid teele, teehoidu, tee kasutamist, teemaniku kohustusi ja vastutust vastavalt teeseaduses sätestatule.

LS § 45 lg 3 järgi tagab liikluse korraldamise teel teemanik või teehoiu korraldamise eest vastutav isik. Liikluse korraldamise eesmärk on tagada häireteta, sujuv, võimalikult kiire, ohutu ja keskkonda minimaalselt kahjustav liiklus (LS § 45 lg 1). Liikluse korraldamine toimub liiklusmärkide, teemärgiste ja muude liikluskorraldusvahenditega (LS § 45 lg 2). LS § 7 lg 5 tulenevalt on liikleja⁸ kohustatud oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada inimesi või kahjustada vara. Kõik liiklejad ja muud isikud peavad järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikad ja ettevaatlikud ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist (LS § 2 lg 1). Teeseadus täpsustab, et keelatud on teed ja tee kaitsevööndit kahjustada ja risustada (TeeS § 32 lg 1). Kui teed keelule vaatamata kahjustatakse või risustatakse, siis on tee omanikul võimalik nõuda teed kahjustanud või risustanud isikult hüvitist (TeeS § 32 lg 1). Samuti võimaldab TeeS § 5³ lg 2 riigimetsa majandamist korraldaval isikul vajadusel sõlmida valla- või linnavalitsuse, samuti juriidilise või füüsilise isikuga kokkuleppeid metsatee kasutamiseks ja teehoiu korraldamiseks.

2.2. Ratsutamise keelu seos põhiõigustega

Põhiseaduses (edaspidi: PS) ei nimetata isiku põhiõigust metsas ratsutada. Metsas ratsutamine on aga hõlmatud PS § 19 lõikest 1 tuleneva igauhe õigusega vabale eneseteostusele. Kui metsas ratsutamine seondub isiku majandustegevusega, näiteks pakub keegi teistele isikutele metsas ratsutamise teenust, siis võib see olla hõlmatud ka PS §-ga 31, mis sätestab põhiõiguse tegeleda ettevõtlusega.

Õigus vabale eneseteostusele (PS § 19 lg 1) tagab isikule õiguse teha ja tegemata jätta mida iganes, eneseteostus on vaba ainult siis, kui selle sisu saab isik enda jaoks ise defineerida.⁹ Riigikohus on näiteks vaba eneseteostusõigusena käsitlenud isiku õigust pidada jahti¹⁰ ja juhtida mootorsõidukit.¹¹ Ratsutamist võib pidada eelnimetatutega olemuslikult sarnaseks tegevuseks, mistõttu tuleb metsas ratsutamine lugeda PS § 19 lõike 1 kaitsealasse kuuluvaks tegevuseks.

⁸ LS § 7 lg 1 järgi on liikleja isik, kes osaleb liikluses jalakäija, sõitja või juhina. Juht on isik, kes juhib sõidukit, juhib teel ratsa loomi või veoloomi (LS § 7 lg 4).

⁹ M. Ernits. Kommentaarid §-le 19. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn 2008, § 19, kumm 2.

¹⁰ RKÜKo 11.10.2001, 3-4-1-7-01; 25.02.2004, 3-3-1-60-03.

¹¹ RKÜKm 28.04.2004, 3-3-1-69-03; RKÜKo 27.06.2005, 3-4-1-2-05.

Käesoleval juhtumil olete Te oma kirjas viidanud, et Meremõisa telkimisala teel soovib ratsa liikuda muu hulgas ka ratsutamise teenust pakkuv isik. Seega võib arvata, et metsas ratsutamine on väiksemal või suuremal määral seotud isiku majandustegevusega.

Ettevõtlusvabadus on õiguslik vabadus, mille vastas seisab riigi kohustus mitte teha põhjendamatuid takistusi ettevõtluseks. Ettevõtlusvabadus ei kohusta riiki andma ettevõtjale vahendeid, kuid vabaduse realiseerimine eeldab toetamiskohustust.¹² Ettevõtlusvabaduse kaitseala hõlmab kõiki tegevusalasid ja elukutseid, mille puhul isik pakub enda nimel kaupu või teenuseid.¹³ Seega, kui isik pakub metsas ratsutamise teenust, siis kuulub see majandustegevusena ettevõtlusvabaduse kaitsealasse.

Nii õigus vabale eneseteostusele kui ka ettevõtlusvabadus on lihtsa seadusereservatsiooniga põhiõigused (vt PS § 19 lg 2 ja PS § 31 teine lause), mis tähendab, et neid põhiõigusi on võimalik seadusega või seaduse alusel piirata. Järelikult on vaja vastus leida küsimusele, kas Meremõisa telkimisala teele paigaldatud ratsutamist keelav märk, mis piirab antud juhul vaba eneseteostust ja ettevõtlusvabadust, on sinna pandud kooskõlas seadustega.

Metsateel liiklemise sh ratsa liiklemise korraldamine on vastavalt liiklusseadusele teeomaniku või teehoiu eest vastutava isiku ülesanne (LS § 45 lg 3). Meremõisa telkimisala teel vastutab liikluse korraldamise eest riigivara valitseja ja teehoiu korraldajana LS § 45 lg 3 järgi RMK. Teie mulle antud selgitustest nähtubki, et ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldas Meremõisa telkimisala teele just RMK. Seega on ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldanud selleks pädev isik (RMK).

Lisaks formaalse pädevuse olemasolule tuleb liikluse korraldamisel veenduda ka selles, et kehtestatav piirang poleks meelevaldne ega ülemäärane. Liikluse korraldamisel sh liiklusemärgide paigaldamisel on Teil lähtudes LS § 45 lõigetest 1 ja 2 ulatuslik kaalutlusruum, kuid Te ei ole oma liikluskorraldusõigust rakendades täiesti vaba. Liikluse korraldamisel (sh liiklusemärgide paigaldamisel) tuleb silmas pidada liiklejatele seadustest tulenevaid üldiseid piiranguid ja kaalutlusi¹⁴, kuid arvestama peab ka Teile endale seadusega ja põhimäärusega pandud **avalikke ülesandeid**. RMK ülesandeks on tulenevalt MS § 48 lg 2 punktist 4 riigimetsa avaliku funktsiooni täitmise tagamine. RMK põhimääruse¹⁵ § 9 punktides 4 ja 8 on RMK ülesandeid täpsustatud. RMK tegevuseks põhimääruse kohaselt on muu hulgas metsa kasutusse andmine rekreatsiooniks, samuti peate looma oma puhkealadel mitmekülgseid rekreatsioonivõimalusi ja suunama inimesi metsa mitmekülgseks kasutamiseks. Seega tuleb Meremõisa telkimisala teel liikluse korraldamisel arvestada LS § 45 lõikes 1 sätestatud kaalutluspiiride kõrval ka avalike huvidega metsatee mitmekülgseks kasutamiseks.

Seega, selleks, et otsustada, ega Meremõisa telkimisala tee ratsutamist keelav liiklusemärk piira ebaproportsionaalselt isiku õigust vabale eneseteostusele ja ettevõtlusvabadust, tuleb hinnata, kas Meremõisa telkimisala teele on ratsutamist keelav liiklusemärk paigutatud kooskõlas LS § 45 lõikes 1 sätestatud kaalutluspiiridega (tagada häireteta, sujuv, võimalikult kiire, ohutu ja keskkonda minimaalselt kahjustav liiklus) ning arvestades RMK-le pandud avalikke ülesandeid.

LS § 45 lg 1 tulenevalt peab RMK Meremõisa telkimisala teel tagama häireteta, sujuva, võimalikult kiire, ohutu ja keskkonda minimaalselt kahjustava liikluse. Liiklusemärgi paigaldamine

¹² U. Lõhmus. Kommentaarid §-le 31. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn 2008, § 31, kumm 6.

¹³ RKPJKo 28.04.2000, 3-4-1-6-00.

¹⁴ LS § 45 lg 1 - tagada häireteta, sujuv, võimalikult kiire, ohutu ja keskkonda minimaalselt kahjustav liiklus.

¹⁵ Vabariigi Valitsuse 09.01.2007 määrus „Riigimetsa Majandamise Keskuse põhimäärus“ nr 4.

Meremõisa telkimisala teele oli vastavalt Teie selgitustele ajendatud soovist kaitsta teed kabjajälgede ning hobusesõnniku eest ja tagada liiklejate ohutus. Liiklejate ohutuse tagamine ja teeseisundi säilitamine on olulised eesmärgid ning tulenevad ka LS § 45 lõikest 1. Samas ei ole antud juhtumil välistatud, et sama tulemust oleks võimalik saavutada mõnel muul moel, mis ühtlasi looks puhkealadel mitmekülgseid rekreatsioonivõimalusi nagu näeb ette RMK põhimäärus ja MS § 48 lg 2 p 4. Kehtestatud piirangu (ratsutamise keeld) proportsionaalsuse hindamise käigus ongi võimalik läbi kaaluda võimalikud teed soovitud eesmärgini jõudmiseks ning seejärel rakendada piirang kõigi osapoolte huvidega kõige enam arvestaval viisil.

Mis tahes piirangu proportsionaalsuse hindamiseks selgitatakse esmalt välja **piirangu eesmärk** (miks piirangut üldse aja on). Seejärel tuleb analüüsida, kas valitud abinõu on eesmärgi saavutamiseks **sobiv, vajalik ja mõõdukas**. Sobiv on abinõu, mis soodustab eesmärgi saavutamist. Vaieldamatult ebaproportsionaalne on sobivuse mõttes abinõu, mis ühelgi juhul ei soodusta eesmärgi saavutamist. Sobivuse nõude sisuks on kaitsta isikut avaliku võimu tarbetu sekkumise eest.¹⁶ Kui abinõu on põhimõtteliselt sobiv eesmärki silmas pidades, siis tuleb hinnata meetme vajalikkust. Abinõu on vajalik, kui eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise, kuid isikut vähem koormava abinõuga, mis on vähemalt sama efektiivne kui esimene. Arvestada tuleb ka seda, kuivõrd koormavad erinevad abinõud kolmandaid isikuid, samuti erinevus riigi kulutustes.¹⁷ Piirang on mõõdukas, kui see ei kahjusta kaitstud õigust rohkem, kui see on normi legitiimse eesmärgiga põhjendatav.¹⁸ Mõõdukuse hindamiseks vajaliku kaalumise kohta leiate vajaduse korral selgitusi ja juhiseid ka põhiseaduse kommenteeritud väljaandest.¹⁹

Olete oma vastuses minu kirjale esitanud vähemasti osa ratsutamise keelamise motiividest. Siinkohal ma esitan mõned võimalikud (lisa)kaalutlused, mille arvestamine on asjakohane ka ratsutamist keelavast liiklusemärgist lähtuva piirangu proportsionaalsuse hindamisel.

Leiate, et ratsutamist keelav liiklusemärk on asjakohane, kuna hobused reostavad teed sõnnikuga ning lõhuvad kapjadega teekatet. Ratsutamisega kaasneva sõnniku koristamine võib olla sõltuvalt asjaoludest vajalik ning selleks võimaldab TeeS § 5³ lg 2 sõlmida vastava kokkuleppe teed pidevalt ratsutamiseks kasutava isikuga. Teekatet võivad lõhkuda ka mootorsõidukid (näiteks ATV-d), samuti jäävad mootorsõidukitest maha jäljed. Seetõttu ei saa pidada hobusekapjade jälgi ainsaks teekatet ohustavaks faktoriks, mille teke tuleks kindlasti välistada.

Olete tähelepanu juhtinud ka sellele, et ratsutamise lubamine vähendab liiklusohutust. Hobune võib mis tahes põhjusel ehmuda, mistõttu ei pruugi ratsa liikumine tiheda liiklusega teel olla alati ohutu. Ratsutamise keelamine teatud teelõigul vähendab kindlasti hobustest lähtuvat liiklusohu vastaval teel, kuid tekib küsimus, kas analoogsele tulemusele poleks võimalik jõuda ka näiteks ratsutajatest teavitava liiklus- või muu märgiga. Selline teavitustahvel informeeriks nii autojuhte kui ka jalakäijaid võimalusest kohata teel ratsutajaid ning ülejäänud liiklejad oskaksid ratsutajatega arvestada.

Osundasite oma kirjas ka sellele, et ratsutajad häirivad jalakäijaid. Paljude jalakäijate oluline häirimine telkimisala teel on kaalukas põhjus liikluse piiramiseks teel, kuid seejuures tuleks

¹⁶ RKPJKo 06.03.2002, 3-4-1-1-02; 12.06.2002, 3-4-1-6-02; 30.04.2004, 3-4-1-3-04; 25.01.2007, 3-1-1-92-06; 03.01.2008, 3-3-1-101-06.

¹⁷ RKPJKo 06.03.2002, 3-4-1-1-02; 12.06.2002, 3-4-1-6-02; 30.04.2004, 3-4-1-3-04; RKÜKo 17.03.2003, 3-1-3-10-02.

¹⁸ RKPJKo 28.04.2000, 3-4-1-6-2000; 05.03.2001, 3-4-1-2-01; RKÜKo 11.10.2001, 3-4-1-7-01.

¹⁹ M. Ernits. Kommentaarid §-le 11. – Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Tallinn 2008, § 11, komm 3.3.

hinnata, kas probleeme tekitavad just ratsa liikuvad inimesed või häirib jalakäijaid pigem ratsutajate ilmumise ootamatus. Ei tohi unustada, et jalakäijaid häirivad ka nendega ühist teed jagavad ning kiiresti sõitvad või ootamatult ilmuvad mootorsõidukid. Seega võib olla ka häiritud jalakäijate osakaalu võimalik vähendada taaskord ratsutajatest teavitamisega.

Samuti tuleb Teil hinnata, kas Teie poolt kaardistatud ohte (liiklusohutus ja jalakäijate oluline häirimine) on võimalik kõrvaldada ratsutamise lubamisega turismiperioodi välisel jala (näiteks sügisel ja talvel).

Ratsutamine on väga vana liikumisviis ning võrreldes mootorsõidukitega on see ka oluliselt keskkonnasõbralikum. Metsas liikumise juures on see aspekt samas väga oluline. Seetõttu peaksite püüdma leida Meremõisa telkimisala teel liiklust korraldades LS § 45 lõikele 1 vastava lahenduse, mis lubab metsa kasutada mitmekülselt ja võimalikult paljudel isikutel ega piira põhjendamatult ühegi huvirühma huve nagu eeldab ka RMK põhimäärus ning MS § 48 lg 2 p 4. Ühtlasi palun Teil eraldi hinnata ega ratsa liikuvate isikute põhiõigusi ei ole eeltoodu valguses ülemääraselt riivatud.

III Soovitus

Lähtudes eeltoodust ning arvestades Teile MS § 48 lg 2 punktiga 4 ning RMK põhimääruse § 9 punktidega 4 ja 8 pandud ülesandeid ning LS § 45 lõikest 3 tulenevat kohustust soovitan Teil:

kaaluda veelkordselt Meremõisa telkimisala teele ratsutamist keelava liiklusemärgi paigaldamise, kui isiku õigust vabale eneseteostusele ja ettevõtlusvabadust piirava meetme proportsionaalsust.

Palun Teil mind minu soovitusete täitmisest teavitada hiljemalt 11.02.2011.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder